Spod figury dobrodzieja Kazimierza,
spójrz na północ, stoi kościół na nim _ _ _ _ _ _ .
9

Są tam _ _ _ _ _ _ z czterech stron,
1
a po środku wielki dzwon.

Na krzyżówce jest znak stop, bezpiecznie dojdź do niego.
Za tym znakiem skręć w prawo, za 50 m w lewo.
Gdy miniesz studnię, dziś już zabytkową,
idź prosto, przejdź przez bramę metalową.
Idź za kościół Św. _ _ _ _ _ _ _ i obejdź go dookoła,
12

tam na murach są tablice, które znają tajemnice.
A kiedy staniesz u głównych drzwi,
na wprost ołtarz a w nim _ _ _ _ _ .
2

Kiedy staniesz do drzwi tyłem, ujrzysz Matki Bożej twarz.
W lewym rogu śpi Trenda _ _ _ _ _ _, błogosławiony nasz,
17

co w obronie krzyża stanął i nie chciał podpalić go,
za co został rozstrzelany, tak jak wielu innych stąd.

Polacy i Żydzi, ręka w rękę,
przeszli przez wieki wspólną mękę.
Już w średniowieczu Boga błagali,
aby zarazę od nich oddalił.

Wyjdź za siwe mury kościoła, w prawo prowadzi Cię droga,
co się nazywa, nie Zarecka, ale _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ ola Boga!
6

Idąc wzdłuż murów, wypatruj tablicy,
Ojców _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ klasztor stał przy tej ulicy.
3

Na końcu za skrętem w lewo nas wita
posiłkodajnia wprost znakomita.
Jej nazwa brzmi _ _ _ _ _ _ _ _ – Restauracja Lelowska.
5

Zjemy tam posiłek, co dwóm kulturom sprosta.

Wchodząc do restauracji nie kończ wyprawy
i zapytaj o regionalne, ciekawe potrawy,
co **CJULIM i CZULENT** się nazywają
i ze **SLIWOWICĄ LELOWSKĄ** dobrze się zgrają.

Na koniec zerknij do hasła swojego
i odczytaj w obecności kelnera miłego.
Za dobrze rozwiązane zadanie,
skarb ze skrzyni w nagrodę dostaniesz.

1 2 3 4

5 6 7 8 9 10 11

12 13 14 15 16 17

*niewielki żydowski grobowiec
**świecznik żydowski siedmioramienny
***cmentarz żydowski
****żydowski dom modlitwy
*****łaźnia rytualna u Żydów

miejsce na SKARB

Zapraszamy
na 19-cie innych wypraw w sąsiednich gminach!

Informacje na stronach:
www.bractwokuznic.pl, www.jura-ppj.pl,
www.razemnawyzyny.pl, www.bestquest.pl

Quest powstał w ramach projektu współpracy pt. "Questing - edukacyjnym sekretem turystycznym", realizowanym na obszarze 20-tu gmin przez trzy Lokalne Grupy Działania:

"BRACTWO KUŹNIC" (gminy - Boronów, Kamienica Polska, Konopiska, Poczesna, Starcza);

"PARTNERSTWO PÓŁNOCNEJ JURY" (gminy - Janów, Koziegłowy, Lelów, Mstów, Niegowa, Olsztyn, Poraj, Przyrów, Żarki);

"RAZEM NA WYŻYNY" (gminy - Dąbrowa Zielona, Kłomnice, Kruszyna, Miedźno, Mykanów, Rędziny).

Dziękujemy
za przygotowanie questa wszystkim osobom uczestniczącym w spotkaniach i zaangażowanym w jego tworzenie.

KONSULTACJE: Fundacja Miejsc i Ludzi Aktywnych

OPIEKUN QUESTU: Stowarzyszenie "Partnerstwo Północnej Jury", tel. 34 327 89 43

QUESTING - EDUKACYJNYM SEKRETEM TURYSTYCZNYM

QUEST

Lelów dwóch kultur

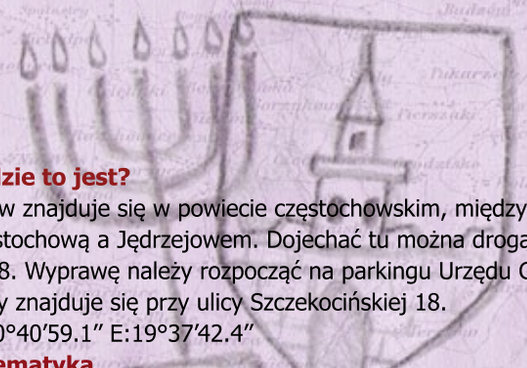

Gdzie to jest?

Lelów znajduje się w powiecie częstochowskim, między Częstochową a Jędrzejowem. Dojechać tu można drogą krajową nr 78. Wyprawę należy rozpocząć na parkingu Urzędu Gminy, który znajduje się przy ulicy Szczekocińskiej 18.
N:50°40'59.1" E:19°37'42.4"

Tematyka

Wyprawa przybliży Ci dzieje Lelowa przez pryzmat wspólnej historii dwóch kultur – polskiej i żydowskiej. W czasie wędrówki poznasz ciekawe miejsca i ludzi oraz niezwykłe wydarzenia.

Jak szukać skarbu?

Podczas wyprawy należy szukać liter w zagadkach, które ułożone w hasło pomogą Ci dotrzeć do skarbu. Swoje wrażenia z questu zapisz w Księdze Wyprawy, umieszczonej w skrzyni. Na potwierdzenie przejścia trasy przybij na swojej karcie questów pieczęć.

Czas przejścia: około 1 godzina

Udanej zabawy!

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi 4- Leader
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, działanie 421 "Wdrażanie projektów współpracy".
Projekt "Questing - edukacyjnym sekretem turystycznym" realizowany jest przez:
LGD "Bractwo Kuźnic", Stowarzyszenie "Partnerstwo Północnej Jury" i Stowarzyszenie "Razem na wyżyny".
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007-2013 Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

W wiekowym Lelowie serdecznie witamy!
Do poznania historii miejsca tego zapraszamy.
To miasto Kazimierz Wielki ulokował,
przez kilkaset lat starosta tutaj stacjonował.

Pod Lelów podlegała Częstochowa i Żarki,
towary tędy wozili, jeżdżąc na jarmarki.
Spod ratusza wyruszaj w kierunku kościelnej wieży,
gdzie stoi figura, niech wzrok Twój bieży.

Spod posągu Floriana, co _ _ _ _ czerwonego kura gasi,
4
można dostrzec miejsce, gdzie wartę trzymali rycerze nasi.
Florian prawą ręką wskazuje, w którą drogę spojrzeć,
by oczami wyobraźni Bramę Nakielską dojrzeć.

Teraz na prawo turysto drogi,
w stronę piekarni kieruj swe nogi.
Tam chleb lelowski na zakwasie pieczony,
musisz go spróbować – to nasz ulubiony.

Mijając piekarnię, zerknij lewym okiem,
ujrzysz ścianę budowli, z tej strony bez okien.
Chyba już odgadłeś, że to _ _ _ _ _ _ _ _ plecy.
10
Później tam pójdziemy, teraz inne rzeczy.

Dalej w dół wąziutkim chodnikiem idziemy.
Za chwilę kolejną atrakcję questu odkryjemy.
Droga, którą idziesz była kiedyś fosą,
otaczała zamek, nogi Cię tam niosą.

Na wzgórzu po prawej pełno _ _ _ _ _ _ stoi,
16
wejść tu o północy niejeden się boi.
Wzgórze to nie zawsze nekropolią było,
siedzibę królewską niegdyś stanowiło.

Kto za mur cmentarny natychmiast nie wkroczy,
temu do zagadki kolejna litera nie wskoczy.
Idź na samą górę ścieżką, gdzie rosną jesiony,
i znajdź żelazny krzyż przechylony.

Od niego dalej śmiało ścieżką kroczysz,
aż przed Tobą grobu powstańców nie ujrzą twe oczy.
_ _ _ _ _ _ _ _ _ bohaterom postawiono pomnik.
14
Niech żaden Polak o nich nigdy nie zapomni.

Z powrotem bramy cmentarnej skrzydła zamknij, ku zachodowi zmierzaj.
Gdzie kiedyś fosa i most zwodzony dzisiaj ulica przebiega.
Po pasach przejdź, idź w górę i głowę nad starym pochyl murem.
Przeszło _ _ _ _ _ _ _ _ lat Lelowa, regionu czyni go królem.
15
Na północ Białka rubieże wytycza, pontony niesie od maja po wrzesień,
Ciebie w prawo, na południe ul. Nadrzeczna w żydowską kwaterę zaniesie.
Chasydzki ohel* dumnie tam stoi ku chwale cadyka Bidermana.
Mądrość, którego żydowskiej braci jest znana i podziwiana.

Sąsiadka miła wrota grobowca z chęcią otworzy zaraz.
Przejdź kilka stopni, gdzie mędrzec wieczny spoczynek znalazł,
liścik z życzeniem mu zostaw, może Twojej prośby wysłucha.
Wyłącz myśli i rozum, a spotkasz cadyka ducha.

Tu z całego świata pielgrzymki do grobu ruszają,
w Lelowianach od wieków dobrych przyjaciół mają.
Modlitwy, pląsy i pejsy to widok niezapomniany,
każdej zimy jest nieustannie podziwiany.

Nad miejscem pamięci mędrca historia kładzie się cieniem,
obeszła się bezlitośnie z mojżeszowym plemieniem.
Za ogrodzeniem z menorami** kirkut*** widnieje szary,
świadek wielkiego narodu, co poniósł wojny ofiary.

Trasa questu teraz naprzeciwko kieruje,
tam słynna bożnica**** na Ciebie oczekuje.
Aby wejść do środka znajdź pana Wójcika,
co otwiera drzwi i pełni rolę przewodnika.

Pokarze Tobie turysto miejsca tego urodę,
niezwykłe księgi i w mykwie***** koszerną wodę.
Męski to świat, gdzie kobiety swoje miejsce znają,
te dwa ludzkie pierwiastki nigdy się tu nie mieszają.

Po wyjściu z bożnicy przyjacielu drogi,
kieruj się na prawo, szukaj prostej drogi.
Z jednej strony płot z menorą, z drugiej zaś drewniany,
z każdej strony dwa budynki, każdy murowany.

Pojawi się przed Tobą rynek lelowski,
zbudowany w kształcie kwadratu.
Z jego każdego rogu - dwie uliczki
poprowadzą Cię ku światu.

A Ty stąpając po czerwonym dywanie,
niczym gwiazda filmowa,
dojdziesz drogi krajanie,
do środka Rynku Lelowa.

Na nim _ _ _ _ _ _ ogromny,
13
zdałoby się całkiem cichy.
Gdy jednak przymkniesz oczy,
usłyszysz szum wody nielichy.

Tuż obok dostojnego olbrzyma,
całkiem dziarsko się trzyma.
_ _ _ _ _ _ _ solidnie podmurowana,
11
dawniej dająca dość wody od rana.

Kiedy w stronę kościoła spojrzysz kolego,
ujrzysz na przeciwko figurę _ _ _ _ _ _ _ _ _ Wielkiego.
7
Tuż obok króla kamienna _ _ _ _ _ ,
8
z której o Lelowie każdy coś wyczyta.

Z treści tych wynika mój dobry człowieku,
że nasz Lelów istniał już w XII wieku.
Jeśli Cię wciągnęła dalej z czytaniem zabawa,
dowiesz się kiedy otrzymał on miejskie prawa.
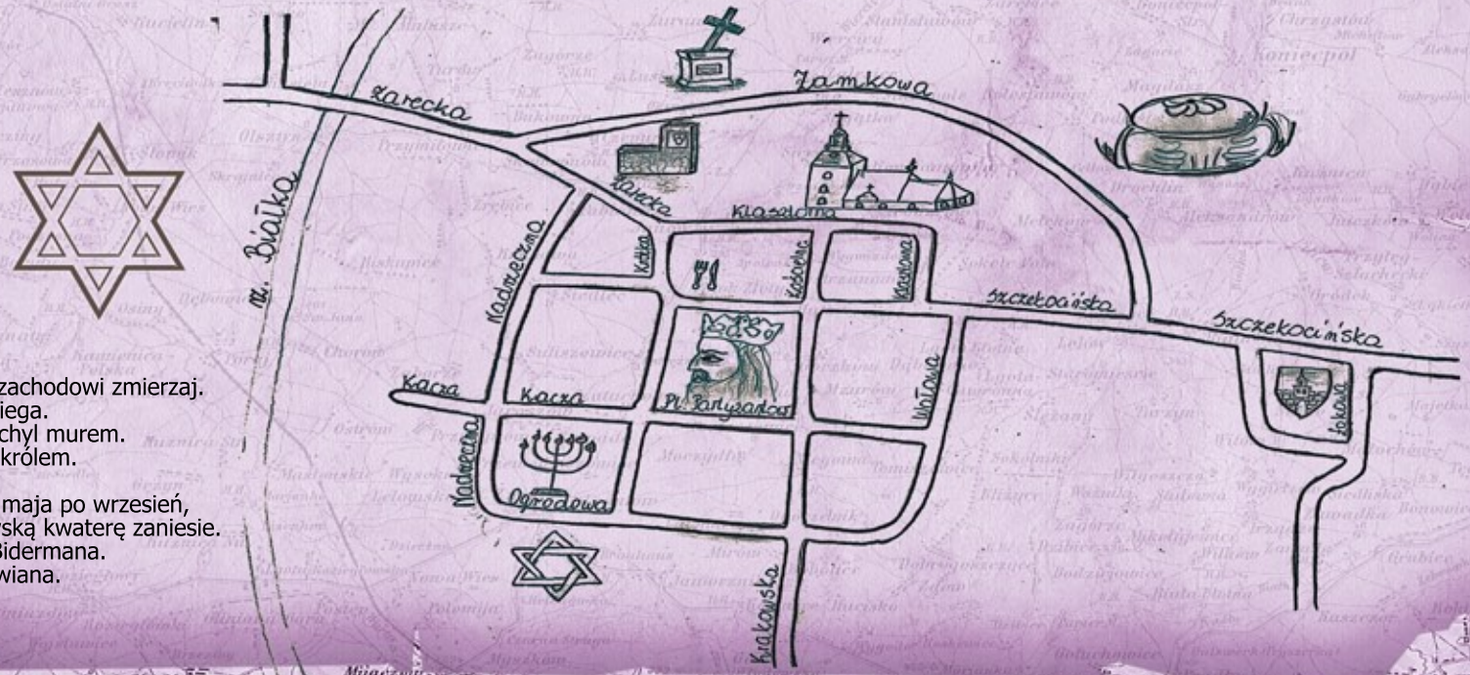
Czego się o Lelowie z tablicy nie dowiesz,
legenda o Lelu najstarsze dzieje Ci opowie.
Mądrym i dobrym władcą się on jawił,
życie swych poddanych znacznie poprawił.